

**Kvalitetsrapport kopplad
till Stockholms stads
strategi för fritids- och
ungdomsgårdar**

April 2025

start.stockholm

Kvalitetsrapport kopplad till Stockholms stads strategi för fritids- och ungdomsgårdar

April 2025

Dnr: Dnr KUL 2025/206

Utgivningsdatum: 2025-04-22

Utgivare: Kulturförvaltningen, Stockholms stad

Kontaktperson: Linda Lengheden, kulturstrategiska staben, kulturförvaltningen

Illustrationer: Josefin Herolf

Layout och produktion: kommunikationsstaben, kulturförvaltningen

Sammanfattning

Fritids- och ungdomsgårdarna i Stockholms stad ska berika unga med aktiviteter som har både bredd och spets. Verksamheterna ser olika ut men ska alltid främja en positiv livsstil och en aktiv, meningsfull fritid. Kvalitetsrapporten är en stadsövergripande sammanställning av stadsdelsförvaltningarnas resultat kopplat till målen i strategin.

Årets rapport visar att antalet besök på stadens 50 fritids- och ungdomsgårdar ökade både bland killar och tjejer 13–19 år under 2024 till 239 017 besök. Det är en procentuell ökning med 23 procent från föregående år. Stadsdelsförvaltningarnas rapportering visar däremot att andelen tjejer minskar med två procentenheter till 36 i relation till året innan.

Stadsdelsförvaltningarna rapporterar att bakgrunden till det ökade besöksantalet beror på att fritids- och ungdomsgårdarna prioriterat arbetet med att nå underrepresenterade grupper genom att erbjuda fritidsaktiviteter av god kvalitet samt en stärkt kommunikation till målgruppen. Stadsdelsförvaltningar som utmärker sig särskilt positivt vad gäller mängden ledarledda aktiviteter på fritidsgårdarna är exempelvis Järva med 3 000 aktiviteter och Hägersten-Älvsjö som gjorde 1 200 aktiviteter.

Kulturförvaltningen ser att den stadsgemensamma kommunikationen bidrar samt att det finns ett samband mellan många aktiviteter och fler antal årsanställda fritidsledare i stadsdelsförvaltningen.

Resultaten 2024 visar stor variation gällande dels antal besök och andel tjejer i stadsdelsförvaltningarna och dels i andelen utbildade medarbetare. Vad gäller andel anställda fritidsledare med relevant utbildning kan det variera mellan 21 procent och 88 procent. Rapporteringen visar också att andelen utbildade fritidsledare har sjunkit totalt med två procent till 48 procent från föregående år.

Forskningsresultat från Ung livsstil¹ visar att 81 procent av tjejer och 66 procent av killar på högstadiet tycker att det behövs fritids- och ungdomsgårdar i Stockholm där de har möjlighet att göra olika

¹ Forskning- och utvärderingsgruppen Ung livsstil undersöker barn och ungas livssituation med fokus på fritid och hälsa.

aktiviteter och bara vara. Resultaten visar också att andelen unga vill besöka verksamheten mer än vad de gör, i synnerhet tjejer.

Under 2024 öppnade tre fritids- och ungdomsgårdar i nya lokaler samt en digital fritidsgård lanserades av Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning.

Kvalitetsrapporten visar att unga som besökt fritids- och ungdomsgårdar anger höga betyg för upplevd nöjdhet, trygghet och delaktighet 2024. Snittet för trygghet och nöjdhet uppgår till över 90 procent och snittet för besökares upplevda delaktighet var 82 procent. Elva fritids- och ungdomsgårdar i fem stadsdelsförvaltningar, har under 2024 arbetat med Stöd till ungas egna kulturprojektet, vilket är en ökning med fyra verksamheter jämfört med föregående år.

Kulturförvaltningen tar fasta på de tydligaste framgångsfaktorerna och ser att fokus kommande år är att utöka aktivitetsutbudet till underrepresenterade grupper, utveckla metoder för ungas delaktighet, stärka kommunikationen samt bistå stadsdelsförvaltningarna med utbildningsinsatser till stadens fritidsledare.

Bakgrund till kvalitetsrapporten

Kulturförvaltningen har, som en del i uppdraget att samordna stadens arbete med fritids- och ungdomsgårdar, ett löpande uppdrag att stödja stadsdelsförvaltningarna i implementeringen av Stockholms stads strategi för fritids- och ungdomsgårdar. Strategin fastställdes av kommunfullmäktige sommaren 2022 (dnr 1.1/3954/2020).

Enligt strategin ska kulturförvaltningen årligen ta fram en kvalitetsrapport. Syftet är att förmedla en stadsövergripande bild av verksamhetsområdet, sammanfatta relevanta resultat samt att analysera effekterna av strategin. Denna kvalitetsrapport är den tredje.

Rapporten ska även lyfta goda exempel från olika stadsdelsområden och påvisa omvärldsbevakning som har koppling till unga och fritid. Sammantaget ger det vägledning inför kommande insatser för fortsatt utveckling.

Måluppfyllelse utifrån strategins fem målområden

Följande avsnitt beskriver fritidsgårdsstrategins fem målområden i anslutning till omvärldsbevakning och det stadsdelsförvaltningarna rapporterar in - såväl statistik som beskrivande exempel.

1. Fritids- och ungdomsgårdar stärker unga och bidrar till deras utveckling

Målområdet slår fast att stadens fritids- och ungdomsgårdar ska bidra till att unga ska leva under trygga och utvecklande förhållanden och att verksamheterna ska understödja ungas personliga utveckling. Oavsett aktivitet sker det på frivillig grund, utan krav på prestation och ska i huvudsak vara kostnadsfritt. Det i sin tur bidrar till att jämna ut ungdomars livsvillkor. Målområdet pekar också på att aktiviteter som anordnas ska vara väl kända i målgruppen.

Forskningsresultat från Ung livsstil² visar att 81 procent av tjejer och 66 procent av killar på högstadiet tycker att det behövs fritids- och ungdomsgårdar i Stockholm där de har möjlighet att göra olika aktiviteter och bara vara. Resultaten visar också att andelen unga vill besöka verksamheten mer än vad de gör, i synnerhet tjejer.

Resultat 2024

Under 2024 ökade besöken till Stockholms fritids- och ungdomsgårdar med 23 procent. 2023 hade verksamheterna 194 600 besök och 2024 ökade antalet besök till 239 017. Noterbart är ett inrapporterat räknefel från föregående år. Kvalitetsrapporten 2023 visade att stadens samlade besök på fritids- och ungdomsgårdar var 176 280. Detta är korrigerat i denna version.

En del av det ökade antal besök beror på att uppdaterat resultat inkluderar besöksstatistik från Fryshuset som bedriver två verksamheter på entreprenad åt Södermalms stadsdelsförvaltning. En annan orsak till det ökade antalet besök på fritids- och

² Forskning- och utvärderingsgruppen Ung livsstil undersöker barn och ungas livssituation med fokus på fritid och hälsa.

ungdomsgårdar kan härledas till sammanslagningen av Järva stadsdelsförvaltning. De två tidigare stadsdelsförvaltningarna som idag utgör Järva använde olika metoder och system för inrapportering av besöksstatistik vilket medförde att resultatet från 2023 ska tolkas med försiktighet. Från 2024 rapporteras besöksstatistik likvärdigt i Järva stadsdelsförvaltning oavsett driftsform.

Rapporteringen visar att sju stadsdelsförvaltningar har ökat sina besökssiffror 2024 jämfört med föregående år, både bland killar och tjejer. Gemensamt för de stadsdelsförvaltningar som inte ökat antal besök är att de har minskat sina öppettider eller varit tvungna att stänga gårdarna i flera månader i väntan på tillträde till nya lokaler eller uppbyggnad av nya. Det rör sig om Bromma, Kungsholmen, Skarpnäck och Södermalms stadsdelsförvaltningar.

Antal fritids- och ungdomsgårdar

I Stockholms stad finns det 50 fritids- och ungdomsgårdar, som drivs i både kommunal regi och på entreprenad. Beståndet är likvärdigt med föregående år.

Tabell 1. Antal fritids- och ungdomsgårdar, antal boende 13–19 år samt antal unga 13–19 år per fritidsgård

	Antal fritids- och ungdomsgårdar	Antal boende i stadsdelsområdet 13–19 år	Antal unga per fritidsgård 13–19 år
Järva	13	8 949	688
Enskede-Årsta-Vantör	8	7 888	986
Farsta	6	5 005	834
Hägersten-Älvsjö	4	9 746	2 437
Hässelby-Vällingby	4	7 344	1 836
Skärholmen	4	3 450	863
Skarpnäck	3	3 527	1 176
Södermalm	3	8 085	2 695
Kungsholmen	2	3 549	1 774
Norra innerstaden	2	8 555	4 278
Bromma	1	7 062	7 062
Hela staden	50	73 160	1 463

Tabell 1 visar att antalet fritids- och ungdomsgårdar varierar i staden både i antal och i förhållande till hur många ungdomar varje

fritidsgård ska kunna tillmötesgå. Besöksstatistik för respektive stadsdelsförvaltning återfinns under målområde två i tabell 2.

Vid sidan av dessa fysiska platser för unga startade under 2024 en digital fritidsgård av Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning. Syftet är att möta unga som har svårt att ta sig till den fysiska fritidsgården men också för att erbjuda ett digitaliserat aktivitetsutbud såsom kurser och samtal med fritidsledare.

Exempel från fritids- och ungdomsgårdar

Flertalet stadsdelsförvaltningar rapporterar att de arbetar med ett coachande förhållningssätt i syfte att stärka unga till självständighet. Exempelvis genom vägledande samtal, att planera och genomföra aktiviteter och kulturprojekt. Verksamheterna erbjuder också en inkluderande, säker och drogfri miljö som bidrar till en trygg plats för unga att utforska och utveckla sin identitet i samspel med andra.

I Järva stadsdelsförvaltning arrangerar ungdomsgårdarna och Framtidens Hus workshops och föreläsningar i ämnen som syftar till ungas personliga utveckling. Inbjudna gäster är sådana som unga kan identifiera sig med och inspireras av såsom entreprenörer, kulturskapare och idrottare. Verksamheten på Framtidens Hus bygger på att erbjuda löpande aktiviteter kopplat till yrkesvägledning och studier som jobbmässor, körkortsstudier, webbutveckling och programmering.

Kommunikationsinsatser och marknadsföring

Viktiga aspekter för att komma i kontakt med unga stockholmare är smart och riktad marknadsföring. I Stockholm sker det både digitalt, genom skolbesök, via affischering samt i samtal med unga, samverkanspartners och vårdnadshavare. Fritids- och ungdomsgårdarnas digitala plattformar är generellt sett bra och möter unga med aktuellt innehåll. Ett utvecklingsområde är att bredda ungdomskretsen på plattformarna då informationen endast når följare.

Kulturförvaltningen har under 2024 stöttat stadsdelsförvaltningarna i att uppdatera webbplatsen för fritids- och ungdomsgårdar med nya bilder och sammanhållen information. Arbetet syftar till att synliggöra verksamhetsområdets bredd och att kontaktuppgifter är korrekta. Med uppdraget att nå fler unga, i synnerhet tjejer, har nätverket med stadsdelsförvaltningarnas kommunikatörer arbetat

fram en kampanj där fritids- och ungdomsgårdarna i staden marknadsförs på bred front under 2025.

2. Fritids- och ungdomsgårdar bidrar till jämlika och jämställda uppväxtvillkor

Målområdets inriktning är att fritids- och ungdomsgårdar ska verka för en jämn könsfördelning samt att nå grupper som idag inte tar del av fritidsaktiviteter. Enligt fritidsgårdsstrategin ska medarbetare ha kompetens att möta individer och grupper med olika behov eller med funktionsnedsättningar.

I Stockholm ska det finnas trygga arenor, anpassade aktiviteter och verksamheter för specifika målgrupper såsom tjejer, ungdomar med funktionsnedsättning och unga som identifierar sig som hbtqi+ personer³.

Resultat 2024 - Jämställdhet

I decennier har fritids- och ungdomsgårdar i Stockholms stad och i Sverige arbetat för en jämn könsfördelning. Den senaste rapporteringen från stadsdelsförvaltningarna visar att andelen tjejer har minskat med två procentenheter till 36 procent jämfört med föregående år.

³ Förkortningen står för homosexuell, bisexuell, transperson, queer- och intersex. Plustecknet i begreppet står för andra identiteter och läggningar.

Tabell 2. Antal besök på fritids- och ungdomsgårdar 2024, 13–19 år uppdelat på kön samt andelen tjejer.

	Killar	Tjejer	Total	Andel tjejer 2023	Andel tjejer 2024
Farsta	12 719	10 535	23 254	43	45
Kungsholmen	615	492	1 107	41	44
Enskede-Årsta-Vantör	14 774	9 991	24 765	38	40
Skärholmen	7 930	5 197	13 127	35	40
Södermalm	9 306	6 127	15 433	42	40
Järva	71 447	40 965	112 412	39	36
Hägersten-Älvsjö	6 300	3 599	9 899	47	36
Bromma	2 097	953	3 050	31	31
Skarpnäck	4 293	1 793	6 086	35	29
Norra innerstaden	6 793	2 669	9 462	25	28
Hässelby-Vällingby	15 861	4 561	20 422	23	22
Hela staden	152 135	86 882	239 017	38	36

Resultaten visar att antalet och andelen killar utgör majoritet av besöken på Stockholms fritids- och ungdomsgårdar.

Stadsdelsförvaltningarna rapporterar att ett fortsatt arbete med att prioritera underrepresenterade grupper, erbjuda aktiviteter som tilltalar tjejer samt att stärka kommunikationen till målgruppen påverkar könsfördelningen positivt.

Ytterligare faktorer för att öka andelen tjejer är fler kvinnliga fritidsledare och förebilder samt lokalers utformning.

Kulturförvaltningen ser i analysen att vissa stadsdelar har ökat antalet tjejer på fritids- och ungdomsgårdar men andelen sjunker eftersom antalet killar ökat i högre grad.

Forskningsstudien Ung livsstil visar att preferenserna för aktivitetsinnehåll på fritids- och ungdomsgårdar skiljer sig beroende på kön. Det som högstadietjejer efterfrågar i högst grad är ledarledda aktiviteter såsom bakning och matlagning, läxläsning, studiehjälp och quiz-kvällar. Motsvarande aktiviteter bland högstadiekillar är idrottsaktiviteter, idrottsturneringar och e-sport/gaming.

Exempel från fritids- och ungdomsgårdar

För att öka antalet och andelen tjejer beskriver stadsdelsförvaltningarna att de gör olika insatser som fokuserar på att jämna ut könsfördelningen.

Ungdomens hus i Bromma stadsdelsförvaltning har inrett och utformat lokalerna efter medveten strategi för att tilltala tjejer. Utifrån trender och evidensbaserad forskning formar de innehållet för att matcha tjejers behov och preferenser. Träffstugan i Sköndal har under 2024 inrättat en referensgrupp för att ytterligare undersöka vad unga tjejer efterfrågar på ungdomsgården.

Farsta stadsdelsförvaltning rapporterar att vid aktivitetsplanering har de alltid störst fokus på aktiviteter som tjejer önskar. Fler arrangemang riktas särskilt till tjejer på de fritidsgårdar som har liten andel tjejer. Fritidsgårdarna i Farsta rapporterar också att de arbetat med förbättrad marknadsföring, skolbesök och delaktighet genom att coacha till eget skapande med bland annat stöd till ungas egna kulturprojekt.

Järva stadsdelsförvaltning beskriver att ungdomsgårdarna har blivit mer attraktiva för tjejer genom kontinuerliga tjejkvällar. Via tjejkvällarna är unga tjejer med och planerar verksamheten. Samarbeten med stadens övriga utbud och civilsamhället bidrar till prova-på-dagar där Järvas tjejer ges möjlighet att utforska nya aktiviteter utan krav på förkunskaper.

Rågsveds fritidsgård i Enskede-Årsta-Vantör stadsdelsförvaltning hänvisar att ökningen av tjejer framförallt beror på fritidsgårdens särskilda trygghetsarbete med fokus på relevans i verksamheten och delaktighet för unga. Fritidsgårdarna i Hässelby-Vällingby har arbetat efter ett medvetet tillvägagångssätt med riktad tjejverksamhet där en ansvarig fritidsledare haft kontinuerlig dialog med tjejer via sociala medier och sms. Samtliga fritidsgårdar i Hässelby-Vällingby har analyserats av medarbetarna gällande aktivitetsutbud samt i hur lokalerna är utformade.

Resultat 2024 - Jämlikhet

Jämlikhet handlar om fler maktordningar än kön/genus. Begreppet inkluderar exempelvis funktionsnedsättning, ålder, sexuell läggning och bostadsort. Oavsett bakgrund och förmåga ska alla unga ha lika rättigheter och tillgång till en meningsfull fritid.

Flertalet fritids- och ungdomsgårdar i Stockholms stad har riktade verksamheter till unga med funktionsnedsättning och till unga som identifierar sig som hbtqi+ personer.

Unga med funktionsnedsättning

I Stockholm finns tolv verksamheter riktade till unga med funktionsnedsättning på fritids- och ungdomsgårdarna. De anordnar regelbundna aktiviteter anpassade efter målgruppens behov och intressen. Samtliga stadsdelsförvaltningarna som har verksamhet för unga med funktionsnedsättning beskriver att medarbetarna där har kompetens att möta målgruppen.

Stockholms stadsövergripande nätverk Fritid för alla verkar för att utveckla fritidsaktiviteter anpassade för barn och unga med funktionsnedsättningar. Under 2024 har Fritid för alla-nätverket bland annat genomfört en fritids- och framtidsmässa där 800 besökare deltog.

Exempel på aktiviteter för målgruppen under 2024 har varit poolparty, tävlingar, bad, dans och en sommarfestival. Vid sidan av detta har åtta ungdomsdiscon arrangerats i samverkan mellan ungdomsgården Träffstugan samt Enskede-Årsta-Vantör och Skarpnäcks stadsdelsförvaltningar. Ungefär 40 besökare deltar på varje ungdomsdisco.

Ung hbtqi+

Stockholms stad har åtta verksamheter med särskild inriktning mot och kompetens inom hbtqi+⁴ på fritids- och ungdomsgårdarna. Det är samma bestånd som föregående år. Hbtqi+ verksamheterna har i vissa stadsdelsförvaltningar egna lokaler, är ofta separat men ibland öppna för nyfikna på hbtqi+ inom målgruppen.

3. Fritidsgårdarna arbetar med ungas delaktighet och inflytande

Målområde tre pekar på att fritids- och ungdomsgårdar ska arbeta med ungas inflytande och att stärka ungas delaktighet. Det gäller

⁴ Förkortningen står för homosexuell, bisexuell, transperson, queer- och intersex. Plustecknet i begreppet står för andra identiteter och läggningar.

såväl den enskilda verksamheten som i lokalsamhället och staden som helhet. Mål tre omfattar också att fritids- och ungdomsgårdarna ska bidra till att guida unga i att hitta intressen, förädla kunskaper samt att unga på egen hand eller tillsammans med fritidsledare planerar och genomför aktiviteter.

Resultat 2024 - Delaktighet

Stadsdelsförvaltningarna undersöker årligen besökarnas upplevda nöjdhet, trygghet och delaktighet. Under 2024 har dessa frågor följts upp strukturerat och stadsgemensamt för god jämförbarhet. Unga som besökt fritids- och ungdomsgårdar anger höga betyg på samtliga områden i undersökningen. Snittet för nöjdhet och trygghet var över 90 procent och besökares upplevda delaktighet uppgår i snitt till 82 procent.

Exempel från fritids- och ungdomsgårdar

Rapporteringen visar att stadsdelsförvaltningarna använder olika metoder för att främja ungas delaktighet. Fritids- och ungdomsgårdarna erbjuder både förslagslådor till mer omfattande demokratiska processer för unga såsom gårdsråd, projektkontor och forum för inflytande.

I Enskede-Årsta-Vantör stadsdelsförvaltning har fritidsgårdarna infört nya och stärkt befintliga arbetssätt för att öka besökarnas delaktighet. Forumen hålls regelbundet och låter unga vara med i budget- och aktivitetsplanering. Ett viktigt moment är att återkoppla med strukturerad feedback till unga.

I Järva stadsdelsförvaltning har fritidsledare under 2024 stöttat unga i att skicka in medborgarförslag till stadsdelsnämnden, ett arbete som ska fortsätta utvecklas under 2025. Detta kommer bland annat att omfatta besök på nämndsammanträden för att ge unga en bättre förståelse för hur den lokala politiken fungerar.

Liljeholmshuset i Hägersten-Älvsjö stadsdelsförvaltning har huskvällar där ungdomar från alla verksamhetens klubbar och aktiviteter träffas och påverkar aktiviteter och material inför kommande klubbträffar.

Ungdomens hus i Bromma stadsdelsförvaltning har varje vecka projektkontor som syftar till att unga ges egenmakt över sin fritidssituation. Fritidsledare coachar unga att genomföra sina idéer

i att exempelvis arrangera en turnering, skapa en ungdomsfest eller göra inköp till verksamheten.

Ungas egna kulturprojekt

Kulturförvaltningen erbjuder sedan flera år kulturstöd till unga i åldern 13–22 år som vill genomföra egna kulturprojekt. Stödet kan sökas av både civilsamhällesaktörer och kommunala förvaltningar och bolag, däribland fritids- och ungdomsgårdar. Stödet ska möta ungas egna initiativ, kreativitet och engagemang samt främja ungas egenmakt och självorganisering.

Under 2024 beviljades 22 aktörer stöd som mynnade ut i 194 olika kulturprojekt. Civilsamhället genomförde 104 kulturprojekt och stadens förvaltningar och bolag 90 kulturprojekt. Elva fritids- och ungdomsgårdar har arbetat med stödet i fem stadsdelsförvaltningar, vilket är fler jämfört med tidigare år.

4. Fritidsgårdarna erbjuder kvalitativ och attraktiv verksamhet

Målområde fyra pekar på att fritids- och ungdomsgårdar ska erbjuda aktiviteter som utmanar, utvecklar och bidrar till gemenskap samt ska vara arenor för demokrati, kultur och bildning. Det syftar till att unga från olika ungdomskulturer och intresseområden ska hitta aktiviteter som passar dem på stadens fritids- och ungdomsgårdar.

Resultat 2024

Stadsdelsförvaltningarnas rapportering visar att de erbjuder en mängd aktiviteter varje vecka, både strukturerade och löst organiserade. Fler stadsdelsförvaltningar publicerar ett veckoschema på sociala medier med de aktiviteter som erbjuds. Det är exempelvis bakning, musik, tävlingar, pimpa mobilskal, sällskapsspel, kreativa kurser, läxhjälp och idrott.

Resultat från forskningen i Ung livsstil⁵ visar att tjejer på högstadiet som vill besöka fritids- eller ungdomsgård men inte gör det tycker

⁵ Forskning- och utvärderingsgruppen Ung livsstil undersöker barn och ungas livssituation med fokus på fritid och hälsa.

att det viktigaste är att träffa kompisar där, att det finns många olika aktiviteter, att det arrangeras ungdomsfester/event, att det är alkohol- och drogfritt, att verksamheten ligger nära hemmet och att det finns personal som har tid att prata.

Gällande ledarledda aktiviteter på fritids- och ungdomsgårdar visar resultaten från Ung livsstil på skillnader mellan killar och tjejer i högstadiet i vad som är *mycket viktigt*. Tjejer tycker att baka/matlagning, läxhjälp, tävlingar och quiz-kvällar är mycket viktigt medan killar tycker att idrotta i sporthall, vara med i idrottsturneringar och att hålla på med e-sport/gaming är det viktigaste.

Antal årsanställda och andel utbildade fritidsledare

Som en del av att mäta kvaliteten på fritids- och ungdomsgårdar anger stadsdelsförvaltningarna antal årsanställda medarbetare efter kön samt andelen fritidsledare med relevant utbildning. Resultaten om antal årsanställda medarbetare i tabell tre rapporterade stadsdelsförvaltningarna första gången från 2024, resultat om relevant utbildning kan följas från föregående år i tabell fyra.

Tabell 3. Antal årsanställda fritidsledare

	Män	Kvinnor	Totalt
Järva	48	37	85
Enskede-Årsta-Vantör	20	16	36
Skärholmen	11	5	16
Hässelby-Vällingby	11	5	16
Hägersten-Älvsjö	8	6	14
Farsta	6,2	4,9	11,1
Norra innerstaden	6,4	4,5	10,9
Skarpnäck	5,5	2,5	8
Bromma	5,5	2	7,5
Södermalm	5,3	2,7	8
Kungsholmen	0,4	0,6	1
Hela staden	127,3	86,2	213,5

Resultaten visar att det är stor variation på antalet årsanställda fritidsledare i staden och att andelen kvinnliga medarbetare uppgår till 40 procent.

Tabell 4. Andel procent (%) som har fritidsledarutbildning eller minst tvåårig eftergymnasial, för yrket relevant utbildning

	Eftergymnasial utbildning 2024	Eftergymnasial utbildning 2023
Hässelby-Vällingby	88	80
Norra innerstaden	82	57
Kungsholmen	70	57
Hägersten-Älvsjö	57	80
Enskede-Årsta-Vantör	47	62
Skarpnäck	36	23
Järva	33	52
Bromma	33	43
Farsta	33	39
Södermalm	25	31
Skärholmen	21	29
Hela staden	48	50

Tabell fyra visar att andelen utbildade fritidsledare 2024 har sjunkit med två procent till 48 procent från föregående år. Resultatet visar också att andelen medarbetare med fritidsledarutbildning eller minst tvåårig eftergymnasial, för yrket relevant utbildning varierar mellan 21 procent till 88 procent mellan stadsdelsförvaltningarna.

För att stärka fritidsledare och i syfte att utveckla kvaliteten i verksamheten på fritids- och ungdomsgårdar har tre nätverksgrupper startats 2024. Tema för nätverken är jämställdhet, hbtqi+⁶ och ungas delaktighet. Träffarna bidrar till att stärka fritidsledare kollegialt och kunskapsmässigt som i sin tur leder till att Stockholms unga möter ett mer kvalitativt och attraktivt utbud.

Utbildningsinsatser

Som en del av att höja kvaliteten på Stockholms fritids- och ungdomsgårdar erbjuds fritidsledare olika former av utbildningar. Under 2024 har kulturförvaltningen erbjudit stadens fritidsledare två fördjupningsutbildningar som tar avstamp i strategins målområden. Utbildningsdagarna har inbjudna gäster som

⁶ Förkortningen står för homosexuell, bisexuell, transperson, queer- och intersex. Plustecknet i begreppet står för andra identiteter och läggningar.

presenterar aktuell forskning och metoder som bidrar till verksamhetsutveckling.

Samarbetet med fritidsledarutbildningen på Bromma och Skarpnäcks folkhögskolor har fortsatt. Under 2024 har 17 fritidsledare från fyra stadsdelsförvaltningar samt fritidsledare från idrottsförvaltningens Träffstugan slutfört kvällskursen som bygger på Stockholms stads strategi för fritids- och ungdomsgårdar.

Vid sidan av de fysiska utbildningsdagarna finns en digital utbildningsplattform på intranätet. Plattformens fortbildning syftar till att stärka fritidsledare och informera om fritidens roll. Den innehåller filmer, länkar och dokument kopplat till strategin. Bland annat stadens arbete kring barnrätt, jämställdhet, våldsprevention och fritidsgårdens roll idag samt en historisk tillbakablick.

5. Fritidsgårdarna arbetar med fritidens egenvärde och skyddsfaktorer

Strategin slår fast i målområde fem att fritids- och ungdomsgårdarnas främjande arbetssätt ska genomföra verksamheterna. På så sätt skapas en förebyggande effekt på sikt. Den främjande metodiken bygger på att ledare har en positiv förväntan på unga samt att fokus riktas på möjlighetshorisonter och friskfaktorer hos individen. Fritiden är en viktig skyddsfaktor vid sidan av skola och familj som kan ge positiva sammanhang, trygga vuxna och möjliggör för unga att växa.

Resultat 2024

Stadsdelsförvaltningarna arbetar med fritid som skyddsfaktor genom olika aktiviteter och projekt på fritids- och ungdomsgårdarna samt genom att guida unga att hitta intressen och ingå i sociala sammanhang. Rapporteringen visar att aktiviteterna och fritidsledarskapet bidrar till gemenskap och varaktiga vänskapsrelationer.

Fler stadsdelsförvaltningar rapporterar att fritidsledare deltar varje vecka i utsättningsmöten med fältassistenter, väktare, trygghetsvårdare och polis. I Farsta stadsdelsförvaltning delges medarbetare information från stadsdelsområdets gemensamma trygghetsforum.

Resultaten från Ung livsstil visar att unga som deltar i fritidsaktiviteter skattar sin hälsa bättre än andra. Fritids- och ungdomsgårdar har därmed en viktig roll att spela som skyddsfaktor, i syfte att utjämna ungas livsvillkor.

Trygghetsarbete

Stadsövergripande riktlinjer för ökad trygghet på fritids- och ungdomsgårdar sammanställdes under 2024 av kulturförvaltningen i samråd med stadsdelsförvaltningarnas fritidschefer. Riktlinjerna beskriver metoder som staden använder i det våldspreventiva arbetet samt en checklista för vad stadsdelsförvaltningarna behöver göra och tänka på innan, under och efter en eventuell incident.

Fritidscheferna ansvarar för att sprida riktlinjerna lokalt, bland annat har fritidsenheten i Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning arrangerat en dag på temat för medarbetare.

MVP Fritid

Mentorer för Våldsprevention Fritid (MVP Fritid) är en metod anpassad för öppen ungdoms- och fritidsverksamhet. Utbildningsmaterialet tar utgångspunkt i metoden Mentorer för Våldsprevention (MVP), som i huvudsak riktas till skolans värld.

Metoden syftar till att synliggöra och öka kunskapen om olika sorters våld samt problematiserar kring normer, genus och åskådarperspektiv. Medarbetare från sex stadsdelsförvaltningar har utbildats under 2024 i ett samarbete mellan Länsstyrelsen Stockholm, organisationen MÄN och kulturförvaltningen.

Reflektioner över resultaten

Sammantaget visar kvalitetsrapporten att Stockholms stads fritids- och ungdomsgårdar bedriver en mångfald av fritidsverksamheter där olika aktiviteter, samverkan och utveckling står i centrum. Resultaten visar att mängden och bredden av aktiviteter har påverkat på den positiva utvecklingen av antal besök både bland killar och tjejer. Resultaten visar att fritids- och ungdomsgårdar bidrar till meningsfulla sammanhang, värdefulla kontaktnät och ungas möjlighet att växa som individer.

Fritidens roll är både främjande och förebyggande vilket speglar arbetet i stadsdelsförvaltningarna. Stort fokus läggs på ungas möjlighetshorisont och framtidstro samtidigt som ett nära samarbete med stadens sociala insatser fortgår.

Även studier som Ung livsstil visar att fritiden har stor betydelse i ungas liv. I högstadiet tycker både tjejer och killar att det är fritiden som ger livet mest mening, omkring 30 procent menar det. Centrala resultat från Ung livsstil kopplat till fritids- och ungdomsgårdarnas verksamhet visar att aktivitetsinnehållet kan kopplas till kön. Unga tjejer och killar har olika preferenser för vilka aktiviteter som efterfrågas i störst utsträckning. Kulturförvaltningen ser att det blir fortsatt viktigt för stadsdelsförvaltningarna att göra analyser med hänsyn till vad killar respektive tjejer i första hand tycker är viktigt i aktivitetsinnehållet.

I det fortsatta arbetet med att kommunicera med unga stockholmare ser kulturförvaltningen att fritids- och ungdomsgårdarnas egna kanaler i sociala medier behöver bli tydligare. Detta genom att använda den framtagna grafiska profilen för verksamhetsområdet Barn, kultur och fritid. Den grafiska profilen i kombination med mötet med unga på deras arenor och intressanta aktiviteter ökar sannolikheten att nå nya målgrupper, däribland unga tjejer.

Kulturförvaltningen tar fasta på de tydligaste framgångsfaktorena för att på sikt öka antal besök samt andel tjejer på fritids- och ungdomsgårdarna. Fortsatt utvecklingstakt behöver fortgå i samtliga stadsdelsförvaltningar kommande år med fokus på att utöka aktivitetsutbudet till underrepresenterade grupper, utveckla metoder för ungas delaktighet samt stärka kommunikationen.

Kulturförvaltningen ser vikten av att bistå stadsdelsförvaltningarna med utbildningsinsatser till stadens fritidsledare.

Prioriteringar i nästa steg

Utvecklingsområden som identifierats och är i blickfånget under 2025 samt i början av 2026 syftar till att öka andelen tjejer till fritids- och ungdomsgårdarna. Insatserna rymmer i fyra punkter.

- **Utökat aktivitetsutbud**

En avgörande faktor för att öka andelen tjejer, men också nå fler besökare, till fritids- och ungdomsgårdar är fler programaktiviteter med fokus på unga tjejers preferenser. Kulturförvaltningen ser också i analysen att frågor som handlar om medvetet

ledarskap, lokalers utformning och andelen kvinnliga fritidsledare är viktiga inslag i arbetet att nå fler tjejer.

- **Delaktighet**

Ungas delaktighet och inflytande är av vikt för att tillhandahålla en kvalitativ och attraktiv verksamhet. Därför behöver unga inkluderas i högre grad i verksamhetens planering och utformning. Det i sin tur ökar chanserna att öka andelen tjejer.

Stadsdelsförvaltningarna behöver stärkas i arbetet och genom utbildningsinsatser och samverkan kan staden lära sig av de verksamheter som idag fungerar väl.

- **Kommunikation**

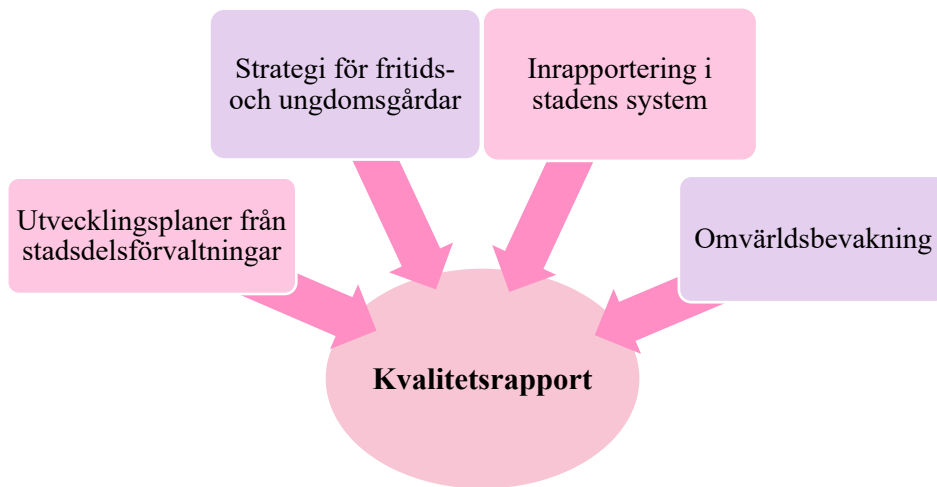
Som en del av uppdraget att nå nya målgrupper av unga till stadens fritids- och ungdomsgårdar, i synnerhet tjejer, krävs riktade insatser med tydliga budskap. Kulturförvaltningen ser att ett stadsgemensamt uttryck i rätt kanaler är en framgångsfaktor. Samverkan mellan stadsdelsförvaltningarnas kommunikatörer och kulturförvaltningen bör fortgå.

- **Utbildad personal**

För att upprätthålla och utveckla god kvalitet på fritids- och ungdomsgårdar är medarbetares utbildningsnivå en viktig faktor. Som en del av stadsdelsförvaltningarnas mål att attrahera fler besökare, i synnerhet tjejer, ser kulturförvaltningen att fortsatta utbildningsinsatser är en nyckel för att uppnå likvärdighet i verksamheten samt höja kompetensen bland medarbetarna.

Metod för kvalitetsrapporten

Kvalitetsrapporten bygger på omvärldsbevakning och rapportering från stadsdelsförvaltningarna kopplat till fritidsgårdsstrategins målområden. Enligt strategin följs ett antal indikatorer upp såsom antal verksamheter, könsfördelning, riktad verksamhet samt besökarens upplevda nöjdhet och trygghet.

Rapportering i stadens system

Stadsdelsförvaltningarna rapporterar årligen den öppna fritidsverksamheten i stadens system för uppföljning (ILS). Där rapporteras följande nyckeltal:

- Antal verksamheter
- Antal besök
- Könsfördelning
- Kostnader
- Antal årsanställda efter kön
- Antal program som erbjuds besökarna.
- Andel medarbetare som har eftergymnasial utbildning
- Riktad verksamhet till underrepresenterade grupper
- Besökares nöjdhet, upplevda trygghet och delaktighet

Fritidschefsnätverket

Stadens fritidschefsnätverk träffas med verksamhetsområdets sakfrågor och utvecklingsområden i fokus. Stadsdelsförvaltningarna samt idrottsförvaltningen är representerade. Implementeringen av fritidsgårdsstrategin och det stadsövergripande arbetet framåt grundar sig på fritidschefsnätverkets systematiska arbete. Fritidscheferna skriver varsin utvecklingsplan, där de beskriver hur deras strategiska arbete planeras och fortskrider utifrån de lokala förutsättningarna inför kommande år.

Ung livsstil

Forskning- och utvärderingsgruppen Ung livsstil undersöker barn och ungas livssituation med fokus på fritid och hälsa. Resultaten i Stockholm går att följa över tid på en rad områden, bland annat

besök på fritids- och ungdomsgårdar samt vilka aktiviteter unga i första hand vill satsa på. Senaste studien bland högstadieungdomar i Stockholms stad genomfördes 2022/2023 och kan jämföras med ett 20-tal andra kommuner som ingår i undersökningen.